МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Культурна проблематика в запорізькому медіапросторі»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0610-2ж
спеціальності С7 журналістика
освітньої програми «Журналістика»
Баля В. В.
Керівниця: к. філол. н., доц. *Тернова А. І.*
Рецензент: к. соц. ком., доц. *Микитів Г. В*.

Запоріжжя 2025

ЗМІСТ

Реферат 3
Завдання 5
Вступ 7
Розділ 1.Теоритичні засади дослідження 9
1. 1. Жанри та методи висвітлення культурної проблематики в журналістиці:концепція і різновиди 9
1.2. Роль журналістських матеріалів у структурі висвітлення культуних подій та проблем 15
Розділ 2.Супровідна записка до творчого проєкту 23
2.1. Опис та обгрунтування творчого проєкту 24
2.2.Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту 24
2.3.Особливості оформлення проєкту 23
2.4. Формально-змістові характеристики проєкту 25
2.5. Технічні і програмні засоби 26
2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо) 28
Висновки 29
Список використаної літератури 32
Додаток А. Сценарії до сюжетів 35
Додаток Б. Список матеріалів потфоліо 44
Додаток Г. Наукова публікація, сертифікати 46
Декларація академічної доброчесності 51
Abstract 52

РЕФЕРАТ

Назва теми: Культурна проблематика в запорізькому медіапросторі

Обсяг основної частини роботи: 25 сторінок.

Кількість використаних джерел – 24.

Мета роботи – дослідити відображення та інтерпретацію культурної проблематики у медіапросторі Запоріжжя.

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання**:

1) опрацювати наукову літературу з питань висвітлення культурної проблематики в медіа;

2) дослідити жанрове розмаїття матеріалів, присвячених культурній тематиці, в місцевих медіа;

3) проаналізувати відображення та інтерпретацію культурних проблем у медіапросторі Запоріжжя; висвітлення культурного життя в медіапросторі Запоріжжя;

4) створити серію телевізійних матеріалів про культурні події Запоріжжя.

Об'єкт дослідження – відображення культурних подій у телевізійних матеріалах запорізького медіапростору.

Предмет дослідження – трансформація методів збору інформації та їхнє використання у створенні матеріалів, що розкривають культурне життя Запоріжжя.

Формально-змістові характеристики проєкту. Творчим проєктом є добірка з п'яти телевізійних матеріалів, присвячених різноманітним культурним заходам, що відбулися в Запоріжжі. Їх хронометраж становить від 2 до 3 хв. Створені матеріали охоплюють період з вересня 2024 по травень 2025 р.

Реалізований проєкт демонструє історії, процеси організації та значення культурних подій Запоріжжя, включаючи концерти, виставки, фестивалі та інші мистецькі ініціативи. У кожному матеріалі використовуються різні способи збору та інформації, включаючи прямі включення, коментарі учасників та організаторів, а також візуальну фіксацію подій, що дозволяє всебічно розкрити культурне життя міста. Матеріали, подані в творчому проєкті, є частиною ширшого журналістського доробку, реалізовані який налічує 26 матеріалів, присвячених різним аспектам життя Запорізького регіону.

Ключові слова: культурна проблематика, запорізький медіапростір, відображення, телевізійний матеріал, сюжет, репортаж.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність С7 журналістика
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

_____
«27» травня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТЦІ

Балі Вероніці Владиславівні

1. Тема роботи «Культурна проблематика в запорізькому медіапросторі» («Cultural Issues in the Zaporizhzhia Media Area»),
керівник роботи Тернова Алла Іллівна, к. філол. н., доцент,
затверджені наказом ЗНУ від «07» листопада 2024 року № 1786-с.

2. Строк подання студентом роботи –10 червня 2025 р.
3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: Д. Ангелова, В. Гав'як, К. Галунова, О. Гарматій, С. Кісіль, Є. Козубиця, В. Тернопільська, І. Тонкіх, А. Узька та інших.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки: 1) опрацювати наукову літературу з питань висвітлення культурної проблематики в медіа; 2) дослідити жанрове розмаїття матеріалів, присвячених культурній тематиці, в місцевих медіа; 3) проаналізувати відображення та інтерпретацію культурних проблем у медіапросторі Запоріжжя; висвітлення культурного життя в медіапросторі Запоріжжя; 4) створити серію телевізійних матеріалів, про культурні події Запоріжжя.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

Вступ	Тернова А.І., доц.	грудень 2024	грудень 2024
Розділ 1	Тернова А.І., доц.	лютий-березень 2025	лютий-березень 2025
Розділ 2	Тернова А.І., доц.	квітень 2025	квітень 2025
Висновки, додатки	Тернова А.І., доц.	травень 2025	травень 2025

6. Дата видачі завдання – 24 грудня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об’єкт, предмет дослідження. Погодження плану роботи	11.12.2024	Виконано
2	Написати вступ. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела	16.12.2024	Виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури	21.02.2025	Виконано
4	Розробка ідеї проєкту до кваліфікаційної роботи.	14.03.2025	Виконано
5	Підготовка розділу 2	09.04.2025	Виконано
6	Написати висновки і остаточний варіант вступу	15.05.2025	Виконано
7	Складання списку літератури. Оформлення роботи	03.06.2025	Виконано
8	Проходження нормоконтролю	14.06.2025	Виконано
9	Рецензування роботи	14.06.2025	Виконано

Студент _____Баля В. В.

Керівник роботи_____Тернова А.І.

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____Чабаненко М. В.

ВСТУП

Роль медіа у висвітленні культурної проблематики потребує уважного та всебічного підходу. В умовах сьогодення, коли інформаційний простір перенасичений різноманітними новинами повідомленнями, якісне та глибоке висвітлення питань, пов’язаних з культурним життям регіону, набуває особливого значення. Запорізький медіапростір, як частина загальноукраїнського, відображає різноманітні культурні події, тенденції та проблеми, цього сектору життєдіяльності, що є важливим для формування культурної ідентичності мешканців міста.

Під впливом суспільних змін та викликів під час війни в українських медіа зростає увага до тем, що стосуються збереження культурної спадщини, розвитку сучасного мистецтва, мовних питань та інших аспектів культурного життя. Журналістські матеріали, присвячені цим питанням, відіграють значну роль у формуванні громадської думки та сприяють діалогу між представниками культурної сфери, владою та суспільством.

Мета нашого дослідження полягає у дослідженні відображення та інтерпретації культурної проблематики у медіапросторі Запоріжжя.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі *завдання*:

1. Опрацювати наукову літературу з питань висвітлення культурної проблематики в медіа; 2. Дослідити жанрове розмаїття матеріалів, присвячених культурній тематиці, в місцевих медіа; 3. Проаналізувати відображення та інтерпретацію культурних проблем у медіапросторі Запоріжжя; висвітлення культурного життя в медіапросторі Запоріжжя;

4. Створити серію телевізійних матеріалів, про культурні події Запоріжжя;

Об’єктом дослідження є відображення культурних подій у телевізійних матеріалах запорізького медіапростору.

Предметом дослідження виступає трансформація методів збору інформації та їхнє використання у створенні матеріалів, що розкривають культурне життя Запоріжжя.

Основні положення і висновки дослідження були частково *апробовані* в тезах наукової конференції :

Баля, В. Вплив війни на культурний простір Запоріжжя. *Global trends in science and education:* матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ 2–4 черв. 2025 р. Київ. С. 779–783.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Обсяг основної частини роботи 25 – сторінок. Список використаної літератури включає 24 найменування (викладених на 3 сторінках).

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Жанри та методи висвітлення культурної проблематики в журналістиці: концепція та різновиди

Культура є фундаментом будь-якого суспільства, відображаючи його історію, цінності, традиції та сучасні тенденції. У динамічному інформаційному просторі, де щоденно створюється величезна кількість повідомлень, роль журналістики у висвітленні культурних подій та проблем набуває особливої значущості. Журналістські матеріали виступають не лише як джерело інформації про культурне життя, але й як важливий інструмент аналізу, інтерпретації та формування громадської думки щодо культурних процесів. Від того, наскільки якісно та всебічно журналістика висвітлює культурну сферу, залежить рівень культурної обізнаності суспільства, підтримка культурних ініціатив та збереження національної ідентичності.

Журналістика відіграє важливу роль у висвітленні культурної проблематики, яка охоплює широкий спектр питань суспільного життя. Це і збереження та розвиток культурної спадщини, і функціонування мистецтва, мовна політика, міжкультурна комунікація, ідентичність, а також вплив соціально-політичних та економічних процесів на культурну сферу.

Для ефективного висвітлення культурної проблематики журналісти використовують різноманітні жанри та методи, кожен із яких має свої специфічні характеристики та можливості для розкриття теми. Розуміння концепції та різновидів цих інструментів є важливим для якісного та всебічного представлення культурного життя суспільства. Важливість цієї ролі підкреслюється тим, що культурні процеси є невід'ємною частиною формування ідентичності та ціннісних орієнтирів суспільства.

У сучасних умовах розвитку засобів масової інформації, коли конкуренція за увагу цільової аудиторії постійно зростає, особливої ваги набуває проблема якісного висвітлення культурної проблематики. Це зумовлено тим, що культура

є важливим компонентом суспільного розвитку, впливає на формування ціннісних орієнтирів, національної ідентичності та міжкультурної комунікації.

Журналістика, як соціальний інститут, відіграє значну роль у висвітленні культурних процесів, формуванні громадської думки та впливі на культурну політику. Для ефективного виконання цих функцій журналісти використовують різноманітні жанри та методи, кожен із яких має свої особливості та призначення.

Щоб краще зрозуміти, як телевізійні матеріали показують культурні події, варто звернути увагу на поняття «жанр». Як слушно підкреслює І. Михайлин, жанр — це не просто форма викладу. Це радше «комунікативні канали для певного роду інформації», де зміст та форма нерозривно пов'язані. Тобто, жанр є не лише способом структурування інформації, але й інструментом, що стає інструментом не лише передачі, але й формування інформації, впливаючи на її сприйняття аудиторією». Він не тільки передає повідомлення, а й активно впливає на те, як глядачі його сприймають [11 с.368].

У контексті сучасних комунікаційних процесів, як підкреслює вчена В. Тернопільська, «особливої ваги набуває врахування культурних аспектів та етичних норм. Адже «сучасна комунікація, вимагає врахування культурних аспектів та етичних норм». Більше того, «комунікативна етика, що ґрунтується на моральних правилах і цінностях, має на меті гуманізацію спілкування». Цей аспект є надзвичайно важливим при висвітленні культурної проблематики, де «делікатність та повага до культурних відмінностей є ключовими». Таким чином, В. Тернопільська вважає, «вибір жанру та етичні засади подання інформації стають визначальними у процесі відображення культурних подій на телебаченні» [16, с. 45–47].

Культура розглядається як динамічний продукт суспільного розвитку, що включає матеріальні та духовні надбання людства. Її історична природа та роль у прогресі цивілізації підкреслюються, а висвітлення історії культури потребує міждисциплінарності, з урахуванням історичних узагальнень, незламності культурної спадщини та важливості міжкультурних зв'язків. Як стверджують

вчені В. Шейко та В. Білоцерківський, «В цьому контексті журналістика виступає не лише як хроніст, але й як «активний учасник культурного процесу, сприяючи збереженню та популяризації культурної спадщини» [19, с. 15–20].

Культурологія, як комплексна наука, надає журналістам знання для глибшого аналізу культурних явищ, розуміння закономірностей розвитку культури, її філософських, історичних та соціологічних аспектів. Журналістські жанри та методи висвітлення культурної проблематики є різноманітними інструментами, за допомогою яких ЗМІ формують уявлення аудиторії про культурні події та явища.

Ефективне висвітлення культурних подій вимагає дотримання етичних норм, об'єктивності та уникнення маніпуляцій громадською думкою. Жанрова палітра у цій сфері є досить широкою: від суто інформаційних форматів, таких як новини та репортажі, до глибоко аналітичних, представлених рецензіями та оглядами. Кожен із цих жанрів виконує свою унікальну функцію в процесі культурної комунікації [17, с. 249].

Однак, у сучасній практиці інтернет-ЗМІ, на жаль, спостерігається тривожна тенденція до спрощення жанрової палітри та зловживання сенсаційністю. Це часто призводить до викривлення змісту та знецінення культурної значущості подій. Зазначена проблема підкреслює критичну важливість професійної підготовки журналістів та неухильного дотримання ними етичних стандартів під час висвітлення культурних тем.

В умовах динамічного розвитку медіапростору, культурна журналістика постає як багатоаспектний феномен, що поєднує функції інформаційного висвітлення, аналітичної інтерпретації та культурної критики. Її роль полягає не лише у фіксації культурних подій, але й у формуванні ціннісних орієнтирів аудиторії, стимулюванні міжкультурного діалогу та впливі на культурну політику. При цьому, важливим є дотримання етичних норм та об'єктивності, а також пошук балансу між інтересами видання, аудиторії та культурної спільноти. Журналістика використовує різноманітні жанри та методи для відображення культурної проблематики, кожен з яких має свої особливості та

призначення у формуванні суспільної думки та розвитку культурної комунікації. До війни в різноманітній на сьогодні вже інше [5 с. 9-20].

У журналістиці культурна проблематика знаходить відображення у різноманітних жанрах, кожен з яких характеризується специфічними методами репрезентації. Концептуально, висвітлення культурних питань передбачає не лише інформування про події та явища, але й їхню інтерпретацію, аналіз та оцінку з метою формування суспільної думки та сприяння культурному розвитку.

Серед інформаційних жанрів поширені замітка та репортаж про культурні події, що акцентують на оперативності та фактографічності. Аналітичні жанри, такі як стаття, рецензія та огляд, забезпечують глибше осмислення культурних процесів, творів та інституцій, використовуючи методи компаративного аналізу, контекстуалізації та критичної оцінки. Художньо-публіцистичні жанри, зокрема нарис та есей, дозволяють досліджувати культурні феномени через призму особистих вражень та роздумів автора, застосовуючи образні засоби та наративні стратегії для емоційного впливу на аудиторію. Дослідження регіонального телевізійного мовлення Запоріжжя в період великої війни демонструє, що журналісти активно адаптують жанрову палітру для ефективного висвітлення подій. У цьому контексті, як зазначає Є. Баздирєва, важливе місце займають інформаційні, аналітичні та художні жанри, що використовуються для відображення культурних та суспільних процесів з урахуванням специфіки воєнного часу та регіональних особливостей [2, с. 44-59].

Оновлення жанрової системи журналістики передбачає інтеграцію мультимедійних форматів та інтерактивних елементів для більш всебічного та залучаючого висвітлення культурної проблематики.

Висвітлення культурної проблематики передбачає дотримання журналістами високих етичних стандартів. Журналіст повинен бути об'єктивним, неупередженим, толерантним до різних культурних поглядів, уникати стереотипів та упереджень. Важливим є також повага до приватності

діячів культури, дотримання авторських прав та запобігання поширенню неправдивої або недостовірної інформації.

Жанри та методи висвітлення культурної проблематики в журналістиці є різноманітними та постійно розвиваються. Їх ефективне застосування сприяє якісному висвітленню культурних процесів, формуванню культурної компетентності аудиторії та розвитку культурного діалогу в суспільстві.

У висвітленні культурної проблематики в журналістиці ключовим є розуміння сприйняття аудіовізуального продукту аудиторією, що визначає вибір жанрів та методів. Низка провідних вчених, погоджуються з думкою німецького вченого Т. Адорно, що «об'єктивні структурні особливості музики визначають реакції слухача». Цей емоційний підхід застосовується до телебачення, де він впливає на відгук аудиторії. Для майбутніх телерадіожурналістів, які створюють контент для формування та утримання цільової аудиторії, важливо враховувати емоційний вплив поряд зі змістом, використовуючи відповідні жанрові форми та методи презентації для чуттєвого сприйняття [21, с. 154-157].

Сучасний розвиток медіатехнологій значно розширює арсенал жанрів та методів висвітлення різноманітної, зокрема й культурної, проблематики, особливо в онлайн-журналістиці. Дослідник теорії і практики онлайн-журналістики В. Путрашик зазначає, що онлайн-простір, порівняно з традиційними медіа, надає ширші можливості для інтерактивності та мультимедійності, дозволяючи реалізовувати такі жанри, як розширений репортаж з інтегрованими фото- та відеоматеріалами, інтерв'ю у форматі подкасту, аналітичні статті з інфографікою, блоги та лонгріди, що дозволяють глибше розкривати складні культурні явища [14, с. 23-28].

Використання гіперпосилань, можливість коментування та обговорення матеріалів сприяють залученню аудиторії до діалогу про культурні події та феномени, перетворюючи пасивного споживача інформації на активного учасника обговорення, що є важливим методом для поглиблення сприйняття культурного контенту.

Сучасні медіа у значній мірі трансформують підходи до висвітлення різноманітної, включаючи культурну, проблематики, що особливо помітно в онлайн-середовищі. Інтернет, як специфічний тип мас-медійного тексту, пропонує унікальні можливості для висвітлення культурних явищ, формуючи нові жанри та методи подачі інформації.

Так, дослідження показують, що висвітлення культурно-мистецької тематики в регіональних ЗМІ, наприклад у Запорізькій області, є важливою складовою формування суспільного сприйняття культурного життя. Зокрема, аналіз публікацій у локальних газетах, таких як «Град Прилуки», свідчить про наявність спеціалізованих рубрик, присвячених культурі, хоча їхня кількість може бути обмеженою порівняно із загальним обсягом матеріалів. Це підкреслює потребу в подальшому розвитку та розширенні культурної журналістики [3 с. 11-14]. Ефективність таких матеріалів значною мірою залежить від залучення цільової аудиторії та розуміння її інтересів, що, своєю чергою, впливає на вибір тем та форматів подачі інформації.

У сучасній журналістиці висвітлення культурної проблематики вимагає використання різноманітних жанрів та методів, адаптованих до специфіки теми та потреб аудиторії.

Фундаментальні основи журналістської діяльності, викладені у праці О. В. Лаврик, підкреслюють, що жанрова палітра охоплює як традиційні інформаційні жанри (замітка, звіт, репортаж, інтерв'ю), так і аналітичні (кореспонденція, коментар, стаття) та художньо-публіцистичні (нарис, фейлетон, есе) [9, с. 38–60]. Кожен із цих жанрів пропонує специфічні методи подачі матеріалу: від оперативного інформування про культурні події до глибокого аналізу соціокультурних явищ та їх художнього осмислення. Вибір жанру та відповідних методів, таких як збір фактів, інтерв'ювання експертів, проведення спостережень та аналіз першоджерел, визначається метою матеріалу – чи то інформування про театральну прем'єру, чи критичний огляд мистецької виставки, чи дослідження впливу культурних трендів на суспільство.

1.2. Роль журналістських матеріалів у структурі висвітлення культурних подій та проблем

Роль журналістських матеріалів у структурі висвітлення культурних подій та проблем є важливою складовою інформаційної діяльності ЗМІ, оскільки вони сприяють формуванню об’єктивного й багатогранного уявлення про культурне життя суспільства.

Хоча культурні теми часто займають другорядне місце порівняно з політичними чи медичними питаннями, так зазначають вчені О. Гарматій та С. Кисіль, «багато журналістів цілеспрямовано присвячують свої зусилля їх висвітленню, створюючи спеціалізовані онлайн-платформи, зокрема «"СЛУХ" для музики, "Vertigo" для кіно, "Літакцех" і "Читомо" для літератури, що дозволяє залучати широку аудиторію та популяризувати культуру. Аналіз даних із газет «Україна молода» та «Ваш шанс" показав, що лише частина матеріалів присвячена культурі, проте опитування читачів свідчить про їхню зацікавленість та необхідність більшого висвітлення культурних подій, що вимагає активнішої ролі ЗМІ у цій сфері [6, с. 1-6].

Особливо актуальним стало підвищення ролі медіа у період масштабної війни, коли посилилася протидія пропаганді, зростає необхідність у достовірності та об’єктивності інформування, а також у розвитку медіаграмотності, зокрема в демократіях. Авторка магістерської роботи Є. Козубиця стверджує, що «війна змусила журналістів перебудувати свою роботу, орієнтуючись на актуальний та правдивий контент, що має важливе значення для формування громадської думки» [8 с. 7-9.].

Медіа відіграють не лише функцію інформування, але й формують світоглядні орієнтації, цінності й ідеали, сприяючи соціалізації особистості через створення уявлень про минуле, сучасне та майбутнє культури. Водночас, важливо враховувати можливість маніпулювання інформацією та викривлення історичних фактів, використовуючи критичний аналіз медіа й розвиток медіаграмотності для запобігання формуванню упередженої громадської думки [13, с. 78–80].

Особливу роль у цьому відіграє державне мовлення, яке, зокрема, канал «Суспільне», має обов'язок представляти різноманіття культурних явищ, сприяти культурному діалогу та розвитку національної ідентичності, дотримуючись принципів об'єктивності та достовірності інформації, зважаючи на особливості сучасної інформаційної війни.

Журналістські матеріали відіграють важливу роль у підвищенні культурного та освітнього рівня суспільства, зазначає В. Гав'як, «оскільки є інструментом для об'єктивного висвітлення різних точок зору, сприяють формуванню високої культури громадян, поширенню національної ідентичності, а також забезпечують платформу для дискусій щодо культурних питань, залучаючи широкі кола суспільства. Вони сприяють висвітленню проблем меншин, виконують дослідницьку функцію щодо культурних явищ і допомагають глибше зрозуміти їхній вплив на соціум» [4, с. 25–30].

Культурна журналістика, як окрема галузь медіатворчості, особливо у надзвичайні періоди нестабільності в країні, має стратегічне значення у донесенні інформації громадянам про мистецтво, митців та інституції, що його підтримують, формуючи громадську думку та сприяючи розвитку культури й мистецтва. Молода дослідниця М. Узька вважає, що «у світлі сучасних викликів, аналіз структур висвітлення культурних подій через журналістські публікації дозволяє оцінити їхній вплив та визначити ефективні підходи до інформування» [18, с. 15–20].

Журналістські матеріали відіграють важливу роль у висвітленні культурних подій, формуючи уявлення про «новини» як про динамічну сутність, що розвивається в соціальному середовищі. Це підкреслює той факт, що висвітлення культурних явищ не є статичним процесом, а зазнає впливу різноманітних факторів. Важливо зазначити, що на конструювання новин впливають освіта, особистий досвід, робочі умови журналіста та його взаємодія з ширшим суспільством. Ці елементи визначають, які саме культурні події та проблеми будуть висвітлені та яким чином вони будуть представлені аудиторії.

Отже, журналіст не є просто передавачем інформації, а активно формує медійний контент [23, с. 3-5].

Дослідження показують, що журналістські матеріали відіграють значну роль у висвітленні культурних подій та проблем, будучи не лише ретрансляторами інформації, а й активними учасниками формування суспільної реальності. Висвітлення подій у медіа не є об'єктивним відображенням дійсності, а є результатом складної взаємодії між журналістськими практиками, культурними цінностями та соціальними контекстами. Журналісти, обираючи спосіб представлення культурної події чи проблеми, впливають на її сприйняття аудиторією, формуючи суспільну думку та навіть сприяючи соціальним змінам [22, с. 185–190].

У кризові часи роль засобів масової інформації у висвітленні культурних подій набуває особливої ваги. Закордонна вчена А. Енгблум вважає, що медіа не лише надають громадянам інформацію, але й 2стимулюють обговорення заходів реагування на причини та наслідки кризи» <…>. Вони виступають доступним майданчиком, постійною «платформою для дискусій щодо довгострокових змін», необхідних для підвищення стійкості суспільства, «налагоджують зв'язок між урядом і громадськістю, а також виконують просвітницьку функцію» [20, с. 5–7]. І це важко заперечити.

Журналістські матеріали є ключовим елементом у висвітленні культурних подій та проблем цієї сфери життєдіяльності. Вони не просто інформують, а й активно формують суспільну думку, впливаючи на сприйняття культурних явищ та сприяючи соціальним змінам. У кризові, надзвичайні, тобто нестабільні періоди чи під час війни в країні роль медіа стає ще важливішою, оскільки вони забезпечують інформаційний зв'язок між суспільством і владою, а також сприяють обговоренню шляхів подолання багатьох проблемних ситуацій. Розуміння складної взаємодії між журналістськими практиками, культурними цінностями та соціальними контекстами є важливим для аналізу впливу медіа на культурний ландшафт суспільства у цілому.

Журналістські матеріали відіграють ключову роль у структурі висвітлення культурних подій та проблем, виступаючи важливим інструментом формування культурної політики держави та впливу на суспільну свідомість. Згідно з дослідженням Д. Ангелової, засоби масової інформації є «не лише трансляторами культурних наративів, але й активними учасниками процесу їх творення та інтерпретації, що суттєво впливає на формування світогляду громадянського суспільства». Оцінюючи роль медіаорганізацій у формуванні культурної політики, авторка наголошує, що ефективність функціонування медіа у цій сфері залежить від їхньої незалежності та здатності забезпечувати вільний доступ до суспільно значущої інформації, що є запорукою демократичного розвитку та відкритості інститутів влади». Висвітлення культурної проблематики через журналістські матеріали стає не просто інформуванням, а невід'ємною частиною соціокультурних трансформацій, що впливають на формування культурної ідентичності суспільства [1, с. 2].

Роль журналістських матеріалів у структурі висвітлення культурних подій та проблем є багатогранною, оскільки вони не тільки інформують, а й активно формують суспільне сприйняття культурного середовища та впливають на культурну ідентичність громадськості в цілому.

Важливість медіа у конструюванні певних образів, як зазначає молода вчена Л. Мамедова, проявляється у їхній «здатності транслювати та інтерпретувати інформацію, що безпосередньо впливає на формування суспільної свідомості та ціннісних орієнтацій» [10, с. 2–3]. Навіть при висвітленні культурних подій, журналістські матеріали стають частиною ширшого процесу створення наративу, що відображає або формує національний образ та культурні цінності. Таким чином, вибір медіаресурсів, жанрів та методів подачі інформації про культурні феномени впливає не лише на їхню впізнаваність, а й на їхню інтерпретацію та місце у суспільному дискурсі, роблячи журналістику потужним інструментом впливу на культурні процеси та їх сприйняття.

Журналістські матеріали відіграють критично важливу роль у структурі висвітлення культурних подій та проблем, особливо в умовах інформаційних викликів, коли вони можуть бути використані як інструмент формування або маніпулювання суспільною свідомістю. Дослідниця Л. Зайко наголошує на значенні державної політики щодо захисту суспільної свідомості від маніпулятивного впливу, зокрема, російського медіапродукту, що свідчить про глибокий взаємозв'язок між інформаційним полем та національними інтересами [7, с. 108]. У контексті культурної проблематики, журналістські матеріали стають не просто джерелом знань про мистецтво, традиції чи культурні події, а й засобом трансляції певних ціннісних орієнтирів, формування ідентичності та інструментом протидії деструктивним зовнішнім впливам. Таким чином, відповідальне висвітлення культурних подій та проблем у журналістиці й медіа загалом є необхідним компонентом забезпечення національної безпеки та культурної самодостатності, що вимагає від медіафахівців ретельного добору фактів і свідчень та глибокого аналізу контексту задля мінімізації маніпулятивних ризиків чи дезінформації.

Роль журналістських матеріалів у структурі висвітлення культурних подій та проблем значною мірою визначається тим, яким чином журналісти обирають та представляють джерела інформації, формуючи таким чином наратив і впливаючи на суспільне сприйняття. Дослідження Д. Вітлі, присвячене практикам використання джерел в онлайн-журналістиці, підтверджує таку думку, що «попри потенціал медіа для надання голосу не-елітним акторам, домінуючою залишається опора на інституційні та офіційні джерела» [24, с. 1334], і з цим важко не погодитися.

У контексті висвітлення культурної проблематики це означає, що журналістські матеріали часто можуть відображати позиції офіційних культурних установ, експертів або відомих діячів, тоді як голоси рядових громадян чи представників низових культурних ініціатив можуть бути менш представлені або подані через призму певних "ролей" (наприклад, "жертв" певних системних недоліків, а не активних коментаторів) [24, с. 1335]. Таким

чином, аналіз джерел, використаних у культурних матеріалах, є критично важливим для розуміння повноти та збалансованості висвітлення, а також здатності журналістики сприяти плюралізму думок у культурному дискурсі.

Роль журналістських матеріалів у структурі висвітлення культурних подій та проблем зазнає суттєвих трансформацій в умовах нової інформаційної ситуації, що характеризується стрімким розвитком медіатехнологій та зміною способів споживання інформації. Ще 2015 р., коли питання гібридної війни стояло не так гостро, молоді вчені на всеукраїнській конференції "Нова інформаційна ситуація та тенденції альтернативного розвитку ЗМК в Україні" в Острозі підкреслювали, що ці зміни й трансформацій в умовах нової інформаційної ситуації кардинально впливають на функціонування засобів масової комунікації, змінюючи методи подачі інформації та їхній вплив на суспільство [12]. У цьому контексті, журналістські матеріали, що висвітлюють культурні події та проблеми культурогічного спрямування, не просто інформують, а й формують ставлення до них, впливаючи на ціннісні орієнтації та культурну ідентичність аудиторії. Таким чином, здатність журналістики адаптуватися до нових комунікаційних викликів, використовуючи переваги інтерактивності та мультимедійності, є ключовою для ефективного виконання її соціальної місії у висвітленні культурної проблематики та сприяння її розвитку в умовах постійних інформаційних змін.

Ефективність висвітлення культурної проблематики в журналістиці прямо залежить від обраних жанрів та методів подачі матеріалу, що дозволяє формувати бажаний образ та впливати на суспільну свідомість. Так, молода дослідниця Л. Мамедова у своєму дослідженні "Образ України в європейських ЗМІ як фактор протидії російській агресії" підкреслює, що медіа відіграють ключову роль у формуванні образу, а отже, і в сприйнятті культурних аспектів країни [10 с. 2-3].

На основі наукових спостережень, ми вважаємо, що для якісного та цілісного висвітлення культурних тем в медіасередовищі журналісти повинні не лише володіти широким спектром жанрів (від новинних заміток, усних

повідомлень до аналітичних статей, репортажів, нарисів), а й розуміти їхній потенціал для впливу на цільову аудиторію, обираючи найбільш доцільні методи для розкриття теми та різновидів культурної проблематики.

Висвітлення культурної проблематики в журналістиці вимагає застосування різноманітних жанрів та методів, оскільки медіа виступають потужним інструментом впливу на суспільну свідомість, зокрема крізь призму історії. Як зазначає О. Примаченко у науковій розвідці «Роль медіа в комплексному впливові історії на суспільну свідомість», вплив засобів масової інформації на свідомість індивідуального та суспільного рівня «здійснюється через формування ідеалів, переконань, цінностей та світоглядних орієнтирів» [13, с. 74]. Таким чином, висвітлення культурних тем у медіапросторі не обмежується лише інформуванням про події, а включає глибокий аналіз та інтерпретацію культурних явищ, використовуючи різні жанрові форми та формати, що дозволяють ефективно впливати на формування культурної свідомості аудиторії та її ставлення до національної спадщини.

Варто також звернути увагу на класифікацію жанрів телевізійної журналістики, оскільки телебачення все ще лишається одним із найвпливовіших засобів масової комунікації, особливо для аудиторії 40+. Жанри телевізійної журналістики поділяються на інформаційні (новини, репортажі, інтерв'ю, прес-конференції), аналітичні (коментарі, огляди, ток-шоу, бесіди) та художньо-публіцистичні (нариси, документальні фільми, телевізійні есе) [15, с. 21]. Натомість вчені А. Тернова та Т. Захарс пропонують таку класифікацію жанрів на телебаченні: «Інформаційні тележанри – жанри тележурналістики, головне призначення яких – оперативно відображати події, факти, явища. В них переважає подієва інформація (без поглибленого аналізу), яка здебільшого стосується лише якоїсь однієї події, одиничного факту <…>. вони відповідають емпіричному (фактологічному) рівню осягнення і відображення реальної дійсності <…> до них належать: усне повідомлення (переважно оперативне: із відеорядом чи без нього), відеосюжет, звіт, інтерв’ю, репортаж, огляд подій (інформаційний: констатація факту), коментар (інформаційний різновид). <…>

До аналітичних жанрів відносять відеокореспонденцію, інтерв'ю (бесіду), коментар, огляд, дискусію, прес-конференцію, журналістське розслідування, шоу. Художню публіцистику представляють замальовки, нариси, есе, фейлетони, памфлети» [15, с. 80-81].

Кожен із цих жанрів має свої особливості у висвітленні культурних подій. Наприклад, новини та репортажі забезпечують оперативність та фактичність, тоді як ток-шоу та бесіди надають можливість для глибшого обговорення та аналізу культурних проблем, залучаючи до діалогу експертів та громадськості. Адже «Сучасна типологія телевізійних жанрів ідентифікує кілька рівнів, з яких два основні: інформаційно-публіцистичні – інформаційний виступ у кадрі, коментар, огляд, репортаж, інтерв'ю, бесіда, дискусія, прес-конференція; і художні (постановочні, ігрові) – нарис, документальні кіно – та відеофільми» [15, с. 81]. Це підкреслює важливість свідомого вибору жанру для досягнення максимального впливу на аудиторію та формування її ставлення до культурної проблематики.

РОЗДІЛ 2
СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Творчим проєктом до нашої кваліфікаційної роботи є добірка з п'яти телевізійних матеріалів, присвячених актуальній культурній проблематиці міста Запоріжжя. Даний творчий доробок є практичним втіленням теоретичних знань, отриманих у ході дослідження «Культурної проблематики в запорізькому медіапросторі», та демонструє набуті професійні навички у створенні якісного телевізійного продукту.

Кожен із цих відеоматеріалів охоплює різні аспекти культурного життя Запоріжжя, відображаючи широту та різноманітність проблематики, що є ключовою для нашої кваліфікаційної роботи. Зокрема, представлена добірка включає такі теми і має такі назви:

- « ЗНУ: Крок до майбутнього. Як пройшов Welcome Day 2.0 »: матеріал висвітлює важливу культурно-освітню подію в житті Запорізького національного університету, демонструючи відкритість закладу, його інтеграцію у міське середовище та роль у формуванні культурного майбутнього молоді.

- «Запоріжжя: Інтелект, мистецтво, свобода думки – зустріч з Оленою Чиченіною» : відеоматеріал присвячений знаковій події в культурному житті міста – зустрічі з відомою медіаперсоною, випускницею факультету журналістики ЗНУ Оленою Чиченіною.

Наразі вона працює у відділі культури медіаресурсу «Детектор медіа», де публікує свої колонки, що стали справжнім символом інтелектуального та вільного мистецького простору в Запоріжжі та за його межами. Її роботи, сповнені критичного мислення та фахового аналізу, відіграють важливу роль у формуванні медійної культури та є орієнтиром для майбутніх поколінь журналістів.

- «Жадан і Собаки в Незламному Хабі: Культура, що єднає та бореться»: цей матеріал висвітлює непересічну культурну подію, що має глибокий

суспільний резонанс, показуючи, як мистецтво стає платформою для єднання українців та вираження громадянської позиції в умовах сьогодення.

- «Від ректора до студента: Спортивний марафон у Запорізькому національному»: хоча матеріал зосереджений на спортивній події, він висвітлює її як невід'ємну частину студентської культури та культури університету в цілому, демонструючи спільні цінності та популяризуючи активний спосіб життя різних поколінь і рангів.

- «Від вальсу до драйву: Як ЗНУ відзначив Новорічний бал»: відеоматеріал відображає традиційну культурну подію, яка об'єднує студентів та викладачів, демонструючи трансформацію класичної культури у сучасних умовах та її роль у формуванні неформальних зв'язків та емоційного благополуччя.

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту

Цільовою аудиторією телевізійних матеріалів є широке коло мешканців міста Запоріжжя та Запорізької області, зокрема молодь, студенти, викладачі, представники культурної та освітньої сфер, а також всі, хто цікавиться подіями місцевого культурного, освітнього та громадського життя, що активно споживає відеоконтент на різних диджитал-платформах медіа чи активно спочиває медіапродукт із соціальних мереж.

Метою просування аудіовізуальних матеріалів на культурну проблематику є не тільки інформування, а й формування позитивного іміджу тих закладів, які проводять різноманітні заходи, а також організацій, які опікуються культурною й освітньою сферами життя Запоріжжя та працюють задля залучення громадян до активної участі у різноманітних культурних подіях у прифронтовому місті.

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту

Змістове наповнення проєкту представлено п'ятьма авторськими телевізійними матеріалами, які створені індивідуально для кваліфікаційної роботи бакалавра у період з вересня по травень.

Кожен відеосюжет виконаний відповідно до стандартів телевізійної журналістики, поєднуючи інформативність, динамічність та візуальну привабливість. Матеріали відображають різноманітність культурних подій, що відбулися в місті Запоріжжя, від офіційних університетських заходів до мистецьких та громадських ініціатив.

Таким чином, ці телевізійні матеріали не тільки інформують про події, але й аналізують їхнє культурне значення, демонструючи вплив на суспільство та сприяючи формуванню позитивного іміджу культурного та освітнього життя Запоріжжя. Використання різноманітних форм та методів збору інформації, здійснення відеозйомки, підготовка закадрового коментарю та здійснення інших необхідних етапів продакшну дозволило створити цілісний, і водночас різновекторний медіапродукт, що відповідає сучасним вимогам до якісної аудіовізуальної журналістики.

2.4. Особливості оформлення проєкту

Кожен відеосюжет виконаний відповідно до стандартів аудіовізуальної журналістики. У цілому, представлені матеріали майстерно поєднують інформативність, динамічний виклад змісту подій, яким присвячений матеріал, та якісний візуальний ряд. Останній ретельно продуманий з урахуванням усіх необхідних вимог до візуальних характеристик та специфіки поєднання окремих його компонентів, що забезпечує цілісність та привабливість картинки і озвучування загалом. Додатково, для підвищення інформативності та доступності, у всіх відеоматеріалах використовувалося титрування, що дозволило чітко ідентифікувати спікерів, надати додаткову текстову інформацію та оптимізувати сприйняття сюжету. Відеоматеріали відображають різноманітність культурних подій, що відбуваються в Запоріжжі, охоплюючи широкий спектр тем.

2.5. Технічні і програмні засоби

У процесі створення телевізійних матеріалів для реалізації творчого проєкту, що охоплював розробку, створення, постпродакшн та подальше розміщення відеоконтенту, було задіяно комплекс сучасних технічних та програмних засобів. Оптимальний вибір інструментарію став запорукою не лише забезпечення високої якості фінального продукту, а й ефективної організації всього робочого циклу.

Ключовим технічним засобом для відеозйомки всіх матеріалів виступив сучасний смартфон**.** Вибір цього пристрою був обґрунтований низкою переваг: його висока роздільна здатність дозволяє отримувати якісне відео у форматі Full HD (1920x1080) та навіть 4K (3840x2160), що відповідає сучасним стандартам візуального контенту.

Мобільність та зручність використання смартфона для фіксації відеоряду та лайв-компонентів виявилися критично важливими для оперативного висвітлення подій у динамічних умовах. Інтегровані в смартфони алгоритми стабілізації зображення ефективно мінімізували ефект тремтіння, забезпечуючи плавність картинки, що особливо важливо при зйомці на ходу. Це дозволило успішно фіксувати різнопланові кадри – від широких планів зали, які створюють загальне уявлення про локацію та атмосферу, до крупних планів, що акцентують увагу на емоціях учасників подій. Така гнучкість у зйомці забезпечила відповідність візуального ряду вимогам, викладеним у розроблених сценаріях.

Окрім візуальної складової, не менш важливим елементом є звукове оформлення. Для роботи над звуковою частиною проєкту використовувався комплекс спеціалізованих додатків та вбудованих функцій. Запис закадрового голосу здійснювався за допомогою вбудованого мікрофона смартфона або через зовнішні пристрої, використовуючи програму "Hi-Q"**,** яка дозволяє робити запис безпосередньо у форматі MP3. Для подальшої обробки та покращення записаного голосу застосовувався додаток «Doninn Audio Editor». Крім того, значні можливості для роботи зі звуком були доступні безпосередньо у

мобільному відеоредакторі «InShot», включаючи широкий спектр ефектів, еквалайзер та налаштування окремих частот.

Закадровий текст у кожному сюжеті виконував функцію не лише інформативного доповнення, а й емоційного підсилення, органічно об'єднуючи окремі фрагменти відеоряду в цілісну, послідовну розповідь. Наприклад, у сюжеті «Від вальсу до драйву: Як ЗНУ відзначив Новорічний бал» закадровий текст від 0:00 до 0:18 поєднувався з плавним відкриттям кадру та загальними планами зали, ефективно створюючи атмосферу свята. У сюжеті «Запоріжжя: Інтелект, мистецтво, свобода думки – зустріч з Оленою Чиченіною» синхрони доповідачки з 01:24 до 01:34 доповнювалися закадровим текстом, що розкривав глибинний сенс обговорюваних тем, посилюючи сприйняття інформації цільовою аудиторією.

Монтаж відзнятих відеофрагментів та записаного закадрового коментаря здійснювався за допомогою популярного додатку для смартфонів «InShot». Вибір цієї програми обґрунтований її високою функціональністю, інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом та широкими можливостями інструменталу, що дозволили оперативно та ефективно створювати якісний відеоконтент. Досвід тривалого користування «InShot» також надавав доступ до деяких особливих функцій, що іноді застосовувалися в роботі.

Незважаючи на ефективність обраних інструментів, під час роботи з відеомонтажем зустрілися певні складнощі. По-перше, для досягнення максимально професійної якості закадрового голосу бажано використовувати більш професійний мікрофон. По-друге, на відеозаписах спостерігалися незручні для сприймання на око стрибки балансу світла, що було зумовлено постійною зміною фокусу камери між об'єктами. Ці аспекти вимагали додаткової уваги на етапі постпродакшну.

Завершальним етапом роботи було завантаження фінальних відеофайлів на онлайн-платформи за допомогою стаціонарного комп'ютера, що забезпечило широке розповсюдження творчого доробку та вільний доступ до перегляду матеріалів глядацької аудиторії.

2.6. Зв’язок із творчим доробком (портфоліо)

Обрані для творчого проєкту п'ять аудіовізуальних матеріалів становлять невід’ємну частину мого загального журналістського доробку, або портфоліо. Ці відеоролики не лише є практичним результатом виконаної кваліфікаційної роботи, а й яскраво демонструють широкий спектр моїх професійних навичок та інтересів у галузі аудіовізуальної журналістики та відеопродакшну.

Повний перелік моїх творчих матеріалів, що демонструє ширший спектр журналістських навичок та тематичних інтересів, представлений у Додатку Б до цієї кваліфікаційної роботи бакалавра.

ВИСНОВКИ

Виконана кваліфікаційна робота присвячена комплексному дослідженню однієї з найактуальніших та найважливіших сфер сучасної регіональної журналістики – культурної проблематики у запорізькому медіапросторі.

У першому розділі було здійснено ґрунтовний теоретичний аналіз концептуальних засад висвітлення культурної проблематики в журналістиці. Визначено, що культура є не лише сукупністю матеріальних та духовних цінностей, а й динамічною системою, що формує і відображає світогляд суспільства. Висвітлення культурних подій та явищ у медіа – це складний багатовимірний процес, який вимагає від журналіста глибокого розуміння предмета, високого рівня об'єктивності і достовірності та аналітичного мислення. Досліджено основні жанри та методи, що традиційно використовуються для відображення культурної проблематики: від інформаційних матеріалів та анонсів до глибинних аналітичних статей, рецензій, інтерв'ю, тематичних репортажів тощо. Особливо наголошено на потенціалі матеріалів художньої телепублiцистики, які дозволяють не лише інформувати, а й формувати ставлення до культурних подій, стимулювати дискусії та осмислення представленої інформації.

Було також визначено ключову роль журналістських матеріалів у структурі висвітлення культурних подій та проблем. Сучасний медіапростір, особливо в умовах глобалізації та інформаційних війн, потребує сильної та якісної культурної журналістики, здатної протистояти дезінформації та формувати стійкі ціннісні орієнтири. Роль журналіста виходить за межі простого документування подій. Він стає активним суб'єктом культурної комунікації, що сприяє збереженню національної ідентичності, зміцненню патріотичного потенціалу та розвитку культурної спроможності суспільства.

Саме крізь призму медіа аудиторія отримує доступ до широкого спектру культурних явищ, формує свої естетичні вподобання та усвідомлює власну приналежність до культурної спільноти.

Вагомим результатом роботи стало створення та презентація творчого проєкту, який безпосередньо стосується культурної проблематики у запорізькому медіапросторі. Цей проєкт став демонстрацією практичних навичок та вмінь, набутих під час навчання. Він відображає здатність інтегрувати теоретичні знання у журналістську практику та створювати конкурентоспроможний медіапродукт, орієнтований на задоволення інформаційних та культурних потреб місцевої аудиторії. Проєкт підкреслює усвідомлення сучасних вимог до контенту та розуміння механізмів його ефективного поширення.

Таким чином, кваліфікаційна робота не лише узагальнює теоретичні знання та демонструє практичні навички, але й робить свій внесок у розвиток регіональної журналістики, підкреслюючи її значущість у збереженні та примноженні культурного надбання Запоріжжя. Подальші дослідження могли б зосередитися на вивченні впливу новітніх медіаплатформ та соціальних мереж на висвітлення культурної проблематики, а також на аналізі ефективності різних форм взаємодії між культурними інституціями та ЗМІ.

За чотири роки навчання за освітньо-професійною програмою «Журналістика» було сформовано різноформатне портфоліо медіаматеріалів: 13 телевізійних сюжетів (а також численні підводки, коментарі, вітальні адреси як частина гуртової роботи в команді), 7 унікальні інтернет-публікації та 6 унікальних дописів для соцмереж**.**

Цей практичний доробок, виконаний як індивідуально, так і в команді, демонструє еволюцію професійних умінь, опанування різноманітних жанрів та засвідчує сформованість ключових компетентностей для майбутньої журналістської діяльності. Варто також зазначити, що протягом навчального процесу в рамках вивчення різних дисциплін та виконання індивідуальних практичних завдань, крім зазначених, було створено значну кількість окремих сюжетів, підводок, інформаційних повідомлень. Навіть якщо деякі з цих матеріалів на початкових етапах не завжди відповідали високим стандартам якості (часом не були опубліковані на різних платформах), вони стали важливою

складовою формування практичного досвіду та розуміння всіх етапів створення медіапродукту, як індивідуально, так і в командній роботі з одногрупниками. Цей комплексний доробок засвідчує набуття цілісного спектру компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності в галузі журналістики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ангелова Д. О. Засоби масової інформації як об'єкт культурної політики держави : автореф. дис. ... магістра пуб. управ. / Чорноморський національний університет імені Петра Могили. Миколаїв, 2019. 14 с.

2. Баздирєва, Є. О. Регіональне телевізійне мовлення Запоріжжя в період великої війни : кваліфікаційна робота бакалавра / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2023. 83 с.

3. Бархатова, І. С. Культурно-мистецька тематика в ЗМІ: добірка авторських матеріалів : кваліф. робота бакалавра : 061 / Сумський державний університет. Суми, 2021. 35 с.

4. Гав'як, В. А. Тенденції розвитку суспільного мовника: всеукраїнський та регіональний аспекти : магістерська робота / Національний університет «Запорізька політехніка». Запоріжжя, 2021. 80 с.

5. Галунова, К. О. Культурна проблематика на регіональному телебаченні: засоби реалізації : пояснювальна записка до магістерської роботи / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2020. 94 с.

6. Гарматій, О., Кісіль, С. Тема культури в українських ЗМІ: основні тенденції подання. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка».* Серія: «Журналістика». 2018. № 897. С. 1–6.

7. Зайко Л. Державна політика України щодо захисту суспільної свідомості від маніпулятивного впливу російського медіапродукту. *Модернізація соціогуманітарного простору: історичний досвід, виклики та перспективи* : матеріали всеукр.наук.- практ.конф. м. Житомир-Вінниця 14–15 трав. 2015 р. С. 138–140.

8. Козубиця Є. О. Добірка журналістських матеріалів: культурно-мистецька тематика в умовах воєнного часу : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього рівня магістра / Сумський державний університет. Суми, 2023. 87 с.

9. Лаврик О. В. Основи журналістики : навч.-метод. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. 100 с.

10. Мамедова Л. Г. Образ України в європейських ЗМІ як фактор протидії російській агресії : магістр. роб. / Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця, 2024. 79 с.

11. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 480 с.

12. Нова інформаційна ситуація та тенденції альтернативного розвитку ЗМК в Україні : матеріали Третьої Всеукр. наук.-практ. конф. м. Острог 5 берез. 2015 р. Острог : «Острозька академія», 2015. 234 с.

13. Примаченко О., Роль медіа в комплексному впливові історії на суспільну свідомість. *Вісник Львівського університету.* Серія: Філософські науки. 2022. № 30. С. 74–82.

14. Путрашик, В. І. Теорія і практика онлайн-журналістики : навч.-метод. посіб. Ужгород : УНУ, 2024. 48 с.

15. Тернова А.І., Захарс Т.А. Телевиробництво : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 150 с.

16. Тернопільська В. І. Теоретичні аспекти феномена «соціально-комунікативна культура». *Вісник Львівського університету.* Серія: Педагогічна. 2017. № 22. С. 44–50.

17. Тонкіх І. Етика висвітлення проблем культури в інтернет-виданні “Gazeta.ua”. *Журналістика філологія медіаосвіта* : матеріали всеукр.наук.-практ. конф., м. Полтава 2–3 жовт. 2014 р. Полтава, 2014. С. 249–252.

18. Узька М. А. Добірка журналістських матеріалів з проблем культури : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього рівня магістра / Сумський державний університет. Суми, 2020. 54 с.

19. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури : навч. посіб. Київ : Знання, 2019. 559 с.

20. Engblom A. The role of the media in times of crises. Council of Europe. URL:https://assembly.coe.int/LifeRay/CULT/Pdf/TextesProvisoires/2021/20211202-MediaTimesCrisis-EN.pdf (дата звернення: 14.05.2025).

21. Goian O., Goian V., Biletska T., Bessarab A., Zykun N. Communicative Strategies of Professional Development of a TV and Radio Journalist: Psychotypology and Social Model. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*. 2020. Vol. 9, No 5. P. 154–157.

22. Iunghlut M., Althaus S., Badzhalikh Y., Chan Ch.-kh., Velbers K., van Atteveldt V., Vesler Kh. Yak spilni zv'iazky ta zhurnalists'ki kul'tury formuiut' hlobal'ne vysvitlennia novyn pro ruinivni media-podiï: vypadok terorystychnykh atak 11 veresnia. *Journal of Communication*. 2024. Vol. 74, No 3. P. 183–197.

23. Paul S., Berkowitz D. Social Construction of News. *The International Encyclopedia of Journalism Studies*. 2019. P. 1–7.

24. Wheatley D. Victims and voices: Journalistic sourcing practices and the use of private citizens in online healthcare-system news. *Journalism Studies*. 2020. Vol. 21, No 10. P. 1334–1350.

ДОДАТОК А
СЦЕНАРІЇ ДО СЮЖЕТІВ

Сценарій
до сюжету «Запоріжжя: інтелект, мистецтво, свобода думки -зустріч з Оленою Чиченіною»

Сценарист, оператор, монтажер: Баля Вероніка

№	Хронометраж	Відіоряд	Аудіоряд	Примітка
1.	0:00 – 0:10	Дальній план**:** Кадри з "Незламного Хабу". Аудиторія поступово заповнюється студентами та викладачами	**Закадровий текст** : "У Запоріжжі, в атмосфері натхнення та інтелектуального пошуку, 'Незламний Хаб' став епіцентром важливої події, що відбулася в рамках фестивалю 'Тарасов Парк'."	Титри: Вероніка Баля
2.	0:11 – 0:33	Середній план, Олена Чиченіна починає свій виступ, тримаючи мікрофон.	**Закадровий текст :** "У центрі уваги цього дня була Олена Чиченіна – постать, добре відома у культурному та медійному просторі України. Головна редакторка медіатаблоїду «Антоніна», артоглядачка телеканалу «Еспресо» – її професійний шлях є прикладом для багатьох. Особливо приємно, що Олена є випускницею факультету журналістики Запорізького національного університету	-
3.	0:34 – 0:45	Середній план, приміщення центру, відвудувачі	Пані Олена розпочала розмову з осмислення сутності культурної журналістики. Це не просто сухе інформування про події, а глибокий аналіз, який допомагає читачеві та глядачеві зрозуміти контекст і знайти сенси."	-

4.	0:46 – 0:59	Дальній та середній план :зйомка спікерів	**Закадровий текст :** "Як світ бачить Україну крізь призму її культури? І що ми можемо зробити, щоб наша репрезентація була гідною та всеосяжною? Це питання, що сьогодні стоїть особливо гостро, зважаючи на геополітичну ситуацію."	-
5.	01:00– 01:23	Швидкі нарізки кадрів з дискусій. Олена Чиченіна відповідає на питання з залу, або веде жваву дискусію зі студентами.	**Закадровий текст :** "Зустріч з Оленою Чиченіною стала яскравою подією для Запоріжжя та його культурного середовища. Вона вкотре довела важливість відкритого діалогу та обміну досвідом. На заході порушувалися дійсно болючі теми: культура як 'м'яка сила', виклики та перспективи української кіноіндустрії, і навіть непросте питання, чому російські стрічки мають успіх на міжнародних конкурсних платформах в умовах війни проти України."	-
6.	01:24– 01:34	Олена Чиченіна говорить свої враження та підсумок зустрічі.	**Синхрон:** «Мені дуже сподобалось, по-перше я неочікувала, що так багато любдей прийде.	Титри
7.	01:24– 01:53	Швидка зміна кадрів, зйомка спікерів, людей,які задають запитання. Завершальний кадр крупним планом : елемент святкового декору або символікою фестивалю "Тарасов Парк".	**Закадровий текст** : "Цей форум зібрав численних учасників, готових до дискусії. Адже культура – це не просто обговорення, а живий організм, що є потужною зброєю України у боротьбі за свою незалежність та ідентичність. Запоріжжя вкотре довело, що цінує інтелект, мистецтво та свободу думки."	-

Сценарій

до сюжету «Жадан і Собаки в Незламному Хабі. Культура, що єднає та бореться»

Сценарист, оператор, монтажер : Вероніка Баля

№	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітка
1.	0:00 – 0:08	Сергій Жадан стоїть на сцені "Незламного Хабу", веде розмову з аудиторією.	**Закадровий текст :** "У Запорізькому 'Незламному Хабі', в рамках 'Хартія-туру', відбулася не просто зустріч, а глибока розмова з Сергієм Жаданом. Говорили про найважливіше – війну в Україні, її виклики, боротьбу, силу духу та єдність."	Титри: Вероніка Баля
2.	0:09 – 0:22	Середній план, Камера фокусується на "робопсі", що стоїть поруч. **Крупний план:** Деталі собаки – його вигляд,	**Закадровий текст:** "Присутність одного з 'робопсів' бригади 'Хартія' додавала особливої теплоти та символізму	-
3.	0:23 – 0:30	**Крупний план:** Футболка, що розігрується (можливо, з підписом Жадана або символікою "Хартії"). **Середній план:** Жадан оголошує переможця розіграшу.	**Закадровий текст :** "Наприкінці заходу відбувся розіграш футболки – за найцікавіше питання, задане під одним із дописів у соцмережах.	-
4.	0:30 –0:38	Молодь фотографується із Сергієм Жаданом, радісні обличчя.	**Закадровий текст :** Після насиченого діалогу та інтелектуальних дискусій, молодь мала унікальну нагоду – сфотографуватися зі своїм кумиром.	-
5.	0:40-0:47	Середній або загальний план, що охоплює сцену «Незламного Хабу». У центрі кадру – Сергій Жадан, що стоїть або сидить на сцені, активно жестикулюючи під час промови.	**Закадровий текст:** «Зустріч із Сергієм Жаданом у «Незламному Хабі» була безкоштовною, адже головна мета – об'єднання та інформування.	-

6.	0:48-1:10	Можливо, короткий кадр передачі коштів на потреби ЗСУ (символічно, якщо немає реального кадру).	**Закадровий текст:** «А усі зареєстровані гості мали унікальну нагоду насолодитися потужним концертом гурту «Жадан і Собаки». Важливо, що всі зібрані кошти були передані на нагальні потреби Збройних Сил України. Це не просто культурна подія, це наш спільний внесок у перемогу, що ще раз доводить: культура є невід'ємною частиною нашої боротьби».	-
7.	01:11–01:17	В кадрі Сергій Жадан	**Синхрон :** «Усі разом**,** у поєднанні армії і тилу**,** ми маємо шанс перемогти».	Багатоплановий кадр

Сценарій

до сюжету «Від вальсу до драйву. Як ЗНУ відзначив Новорічний бал»

Сценарист, оператор, монтажер : Вероніка Баля

№	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітка
1.	0:00 – 0:18	Камера плавно відкривається, показуючи широкий план зали, де проходить бал. Елегантні прикраси та новорічний декор створюють святкову атмосферу. Далі йдуть загальні плани святково вдягнених учасників, які збираються, посміхаються та вітаються між собою.	**Закадровий текст :** «Святкова атмосфера, витончені рухи та щирі усмішки – у Запорізькому національному університеті відбувся благодійний Новорічний бал. Цього року захід мав особливе значення, адже його мета – не лише подарувати гарний настрій, а й підтримати тих, хто сьогодні боронить нашу країну.»	Титри: Вероніка Баля Фокус на світлових акцентах, що підкреслюють деталі інтер'єру.
2.	0:19 – 0:35	Крупні плани : акценти на частинах тіла та обличчях учасників.	**Закадровий текст :** «Понад 28 танцювальних пар, що складалися зі студентів, демонстрували свою майстерність у класичних танцях. Кожен рух і поворот були наповнені грацією та витонченістю, занурюючи присутніх у світ елегантності та бального мистецтва.»	-

3.	0:36 – 0:50	Загальний план студентського гурту "Кантилена", який стоїть на сцені) і співає. Потім камера переходить до крупних планів учасників гурту, фокусуючись на виразі їхніх облич, що вкладають душу у виконання.	**Закадровий текст**: «Особливу святкову атмосферу створив студентський гурт «Кантилена», який виконав один із найупізнаваніших різдвяних шедеврів – 'Щедрик'. Їхнє проникливе виконання додало балу неповторного українського колориту та теплоти. »	-
5.	0:51-0:58	Загальний план студентського гурту "Кантилена"	**Синхрон:** пісня «Щедрик»	-
5.	01:00– 01:13	Крупні плани учасниці. Акцент робиться на її міміці та жестах**.**	**Закадровий текст:** «Ще одним яскравим моментом музичної програми став виступ Вероніки Балі. Її пісня «Стукаєм господар» знайшла відгук у серцях присутніх, наповнивши залу особливою атмосферою затишку та народних традицій».	-
6.	01:24– 01:29	Загальний план : групи організаторів та учасників	**Закадровий текст:** «Головна ж мета балу – збір коштів на потреби Збройних Сил України – була успішно досягнута. Завдяки спільним зусиллям вдалося зібрати 11 200 гривень. Ці кошти стануть ще одним проявом небайдужості та підтримки наших захисників з боку університетської спільноти».	-
7.	01:30– 01:53	Кадри із запальною дискотекою**:** люди танцюють під ритмічну музику, учасники танцювального батлу демонструють свої вміння.	**Закадровий текст : «**Після офіційної частини, сповненої елегантних танців та проникливих пісень, на всіх гостей чекала запальна дискотека з танцювальним батлом та захопливими конкурсами, які додали вечору драйву та веселощів.	-
8.	01:43– 01:58	Кадри з власного архіву, крупний та середній план	**Закадровий текст :** «Благодійний бал у Запорізькому національному університеті вкотре підкреслив незламну єдність українців у їхньому прагненні до перемоги та вірі у світле майбутнє. Разом ми сильніші».	-

Сценарій
до сюжету «Від ректора до студента Спортивний марафон у Запорізькому національному»

Сценарист, оператор, монтажер : Вероніка Баля

№	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітка
1.	0:00 – 0:26	Широкий план: Спортивно-оздоровчий комплекс ЗНУ на фоні сонячної погоди, видно загальну активність. Груповий рух: Професіонали та викладачі проводять цікаву руханку, учасники повторюють вправи. Кадри з енергійними, синхронними рухами.	**Закадровий текст:** «13 вересня Запорізький національний університет справді вирував спортивною енергією! З нагоди Дня фізичної культури та спорту, колектив ЗНУ зібрався, щоб разом відсвяткувати цей день, сповнений активності та змагань. Розпочали марафон із цікавої руханки з професіоналами та викладачами, що зарядила всіх позитивом та готовністю до випробувань». Музика: Легка, енергійна, сучасна фонова музика.	Титри: Вероніка Баля
2.	0:26 – 01:05	Динамічні кадри: Забіг – учасники стартують. Естафета: Кадри передачі естафетної палички між учасниками. Короткі крупні плани облич, що демонструють азарт. Кожна команда, яка представляє свій факультет, креативно демонструє себе, можливо, з елементами уніформи або прапорів. Середній план: Тренери Ольга Літвінова-Головань, Валентин Пономарьов, Віктор Горбуля та Павло Пиптюк	**Закадровий текст :** « Після активної розминки, учасники перейшли до захопливих змагань. Розпочався масовий забіг, що об'єднав студентів та співробітників у прагненні до перемоги. Далі естафета, де кожен факультет не лише змагався за першість, а й креативно презентував свою команду, демонструючи єдність та унікальність. Паралельно відбувалися захопливі турніри з бодибілдингу, де учасники показували вражаючу фізичну підготовку, а також стритболу, що вимагав командної взаємодії та спритності. Всі ці змагання проходили під пильним керівництвом досвідчених тренерів університету».	Енергійний відеоряд, що показує різні види змагань та їхній інтенсивний характер.

		спостерігають за перебігом змагань, консультують учасників.		
3.	01:07-01:19	Динамічні кадри: Сам забіг з адміністрацією – учасники біжать разом, видно їхні посмішки, взаємодію.	**Закадровий текст :** Символічним завершенням свята став забіг, до якого долучилась адміністрація університету на чолі з ректором Миколою Фроловим. Це стало справжнім прикладом єдності та підтримки спортивного духу.	-
4.	01:20-01:39	Церемонія нагородження: Учасники стоять на п'єдесталі пошани. Крупні плани вручення нагород. Загальний план: Учасники святкування вітають переможців, спільний кадр з усіма учасниками заходу.	**Закадровий текст :** «Згодом були підбиті підсумки змагань, і настав найочікуваніший момент – нагородження переможців! У змаганнях з естафети золото виборов факультет соціальної педагогіки та психології, срібло – збірна команда економічного факультету та факультету історії і міжнародних відносин, а бронзу – юридичний факультет».	-
5.	01:40-01:57	Загальний план : Фрагменти представлення команд, монтаж коротких динамічних відео з прапором та локаціями ЗНУ.	**Закадровий текст:** «Організований захід став яскравим підтвердженням того, що у Запорізькому національному університеті цінують не лише знання, а й здоров'я, командний дух та прагнення до перемоги».	**Примітки:** Фінальні кадри, що підсумовують основну ідею свята та демонструють гордість за університет.

Сценарій

до сюжету «ЗНУ Крок до майбутнього. Як пройшов Welcome Day 2.0»

Сценарист, оператор, монтажер : Вероніка Баля

№	Хронометраж	Відеоряд	Аудіоряд	Примітка
1.	0:00 – 0:15	Середній план Сцена: Початкові кадри демонструють динамічну атмосферу з "WELCOME DAY 2.0" у Khortitsa Palace – студенти жваво спілкуються, виставкові стенди університету, фрагменти презентацій.	**Закадровий текст :** «З наближенням вступної кампанії тисячі абітурієнтів стоять перед вибором свого майбутнього. У пошуках відповідей на ключові питання щодо здобуття вищої освіти, Запорізький національний університет запропонував унікальний формат знайомства зі своїм освітнім простором». Фонова музика – енергійна, але не нав'язлива, що відповідає характеру інформаційного сюжету.)	**Титри:** Вероніка Баля
2.	0:16 – 0:46	Загальний панорамний огляд заповненого підземного парку Khortitsa Palace, що підкреслює масштаб події	**Закадровий текст :** «5 квітня у Запоріжжі відбувся профорієнтаційний захід «WELCOME DAY 2.0». Локацією події став підземний парк Khortitsa Palace, що дозволило створити комфортні умови для спілкування та отримання інформації».	Перебівка
3.	0:47-01:15	Загальний план: Сцена: Монтаж кадрів з презентацій, де представники ЗНУ виступають перед аудиторією. Видно, як учасники роблять нотатки, ставлять запитання, взаємодіють з доповідачами.)	**Закадровий текст:** «Програма була орієнтована на потреби майбутніх вступників. Абітурієнти та їхні батьки отримали інформацію про особливості вступної кампанії 2025 року, алгоритми подачі документів, перелік спеціальностей та можливості навчання за різними освітніми програмами. Співробітники приймальної комісії надавали індивідуальні консультації, роз'яснюючи всі нюанси вступу».	-
4.	01:15-01:44	Сцена: Швидкі переходи між локаціями, де представлені різні факультети та інститути ЗНУ. Абітурієнти активно спілкуються з викладачами та студентами,	**Закадровий текст :** «Крім офіційної частини, «WELCOME DAY 2.0» надав унікальну можливість особисто познайомитися з академічним середовищем ЗНУ. Представники всіх факультетів та інститутів університету презентували свої напрямки, спілкувалися з потенційними студентами, ділилися інформацією	-

		розглядають демонстраційні матеріали, можливо, навіть беруть участь у невеликих інтерактивних заходах, що демонструють особливості спеціальностей.)	про студентське життя, наукові досягнення та перспективи працевлаштування. Це дозволило абітурієнтам отримати живе уявлення про атмосферу та культуру закладу вищої освіти».	
4.	01:45-01:56	Кадри з розіграшу призів	**Закадровий текст :** «Окрім інформаційної складової, організатори подбали й про інтерактив та позитивні емоції. Серед учасників заходу були розіграні цінні призи, що стало приємним доповненням до насиченої програми».	-
5.	01:57-02:19	Загальний план : Монтаж позитивних емоцій: абітурієнти жваво обговорюють побачене, фотографуються, виглядають натхненно. Фінальний кадр – логотип ЗНУ.	**Закадровий текст:** «Університет продовжуватиме подібні ініціативи, щоб підтримати майбутніх студентів у їхньому прагненні до знань. «WELCOME DAY 2.0» став орієнтиром для сотень абітурієнтів, які прагнуть зробити вибір майбутньої професії».	-

ДОДАТОК Б
СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

Телевізійні матеріали :

1. «ЗНУ: Крок до майбутнього. Як пройшов Welcome Day 2.0» URL:https://youtu.be/WIKdZRqZRzA?si=qHBvQKQEQic3t53b
2. «Від ректора до студента: Спортивний марафон у Запорізькому національному» URL: https://youtu.be/EN5SOw9Axfc
3. «Запоріжжя: Інтелект, мистецтво, свобода думки – зустріч з Олегом Чиченіною» URL: https://youtu.be/PmyTlHynsa0
4. «Жадан і Собаки в Незламному Хабі: Культура, що єднає та бореться»
   URL: https://youtu.be/ht6GZueo2HA
5. «Від вальсу до драйву. Як ЗНУ відзначив Новорічний бал».
   URL: https://youtu.be/_Kf9Ad4Vdn8?si=Z3omKPa2yhlJrVkW
6. «Творча особистість Переверзєва Аліна Віталіївна» URL:https://drive.google.com/file/d/13t-zy0xd-PAOKzfCyszEJJ7zEcVgXFis/view?usp=sharing
7. «Замальовка про себе» URL: https://drive.google.com/file/d/1b7XvpJoluWuML8E_OrNd-oJA_aBLnXdW/view?usp=sharing
8. «Монолог» » URL: https://drive.google.com/file/d/1b7XvpJoluWuML8E_OrNd-oJA_aBLnXdW/view?usp=sharing
9. «Інакша Україна - для Нового світу».
   URL:https://drive.google.com/file/d/1n_Ee_cOcRnOaxd4y4Y3p-mlnd58EXv_m/view?usp=sharing
10. «Відпочинок зі Смаком: Вихідні в Запоріжжі». с https://drive.google.com/file/d/1Hl4L5ZcUSlMXTQWHy8fRYlX7s7scRRTr/view?usp=sharing
11. «Від Люм'єр до Об'єктива: Як Брати Змінили Світ Фотографії» URL: https://drive.google.com/file/d/1Z_oIFJXPS7cPVfLVW1LMyGBtTnyhooDE/view?usp=sharing
12. «Герман Макаренко. Цікаві факти про видатного диригента» URL: https://drive.google.com/file/d/18Fh2cBTJ2fCtRnzAjLrtxGG4OzOXBIk5/view?usp=sharing
13. «Бліц-Опитування: Що Для Вас Дружба і Кохання? » URL: https://drive.google.com/file/d/17sXYecvkXZAo9FxJb6KteLHEAk3o2enQ/view?usp=sharing

Інтернет-матеріали:

1. Підписано Угоди про творче співробітництво. URL: https://nsju.zp.ua/poslednie-novosti/3240-pidpysano-uhody-pro-tvorche-spivrobitnytstvo
2. Журналісти і війна: працювати професійно і безпечно. URL: https://nsju.zp.ua/poslednie-novosti/3256-zhurnalisty-i-viina-pratsiuvaty-profesiino-i-bezpechno
3. Як допомогти дітям під час війни? URL: https://porogy.zp.ua/2023/06/yak-dopomogty-dityam-pid-chas-vijny/
4. Підписано Угоди про творче співробітництво. URL: https://nsju.zp.ua/poslednie-novosti/3240-pidpysano-uhody-pro-tvorche-spivrobitnytstvo
5. Журналісти і війна: працювати професійно і безпечно. URL:https://nsju.zp.ua/poslednie-novosti/3256-zhurnalisty-i-viina-pratsiuvaty-profesiino-i-bezpechno
6. Як допомогти дітям під час війни? URL: https://porogy.zp.ua/2023/06/yak-dopomogty-dityam-pid-chas-vijny/
7. Соціальні мережі та молодь: між можливостями та викликами URL:
   https://ns.newmedia.zp.ua/2024/11/14/%d1%81%d0%be%d1%86%d1%96%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%bc%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%b6%

d 1 % 9 6 - % d 1 % 8 2 % d 0 % b 0 - % d 0 % b c % d 0 % b e % d 0 % b b % d 0 % b e % d 0 % b 4 % d 1 % 8 c - % d 0 % b c % d 1 % 9 6 % d0%b6-%d0%bc%d0%be%d0%b6%d0%bb%d0%b8%d0%b2/

Соціальні мережі:

1. День журналіста у Запорізькому ЦЖС. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02CpFPwaQez6tb5BeiSxUvW5qA2TEoU4kuyWKy4zUUyzxkXGesPBmffSPEX4cUALwl&id=100091487993777

2. Зустріч з Світланою Залізецькою. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02xd8bi5iEGWnCM2bDSVTBizZNyNromkuLTNaxkgnpZLVY4iVyW4Kd9Ya9ZczNncgdl&id=100091487993777

3. Знайомство з новими членами спілки. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02CpFPwaQez6tb5BeiSxUvW5qA2TEoU4kuyWKy4zUUyzxkXGesPBmffSP4EX4cUALwl&id=100091487993777

4. День журналіста у Запорізькому ЦЖС. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02CpFPwaQez6tb5BeiSxUvW5qA2TEoU4kuyWKy4zUUyzxkXGesPBmffSP4EX4cUALwl&id=100091487993777

5. У Запорізькому Центрі журналістської солідарності розпочалась практика для студентів Факультет журналістики ЗНУ. Facebook «Центр журналістської солідарності Запоріжжя», 01.06.2023. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0nsX6GvjGyDcfihrkgZUiUX8LoR4W63hsxTqwocqQbF8kYp45eAxSQWgUuc5fxntvl&id=100041413788326

6. ЗОО НСЖУ та Запорізький Центр журналістської солідарності підписали договір про співпрацю з Запорізький національний університет. ЗНУ. Facebook «Центр журналістської солідарності Запоріжжя», 02.06.2023. URL: https://www.facebook.com/100091487993777/posts/pfbid02cbEQ8NckUo9L8cPMHRsdpU2wSWjgnLk5K3pQAmqwFS89hoBb3tVDUzbbLo2zrmuXl/

ДОДАТОК В

НАУКОВА ПУБЛІКАЦІЯ, СЕРТИФІКАТИ

Баля, В. Вплив війни на культурний простір Запоріжжя. *Global trends in science and education:* матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ 2–4 черв. 2025 р. Київ. С. 779–783.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР ЗАПОРІЖЖЯ

Баля Вероніка Владиславівна
студентка 4 курсу спеціальності «Журналістика»
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна
baliaveronika15@gmail.com

Вступ. Військова агресія російської федерації проти України стала каталізатором глибоких трансформацій у всіх сферах життя українського суспільства, зокрема й у культурному просторі м. Запоріжжя. Медіаконтент, як один з ключових елементів культурного простору прифронтового міста, зазнав суттєвих змін і відображає нові реалії сьогодення, стає одним із впливових факторів впливу на настрої, свідомість і цінності мешканців міста.

У цифрову епоху, що стрімко розвивається, пропаганда зазнала значних змін, використовуючи можливості соціальних мереж, алгоритмів, інтернет-технологій тощо. Це включає в себе поширення неправдивої інформації та маніпулювання громадською думкою через персоналізовані повідомлення. Цифровий простір відкриває нові шляхи для психоемоційного впливу та розповсюдження пропагандистських матеріалів, що «підкреслює необхідність критичного аналізу інформації» [2, с.12].

Традиційно якісна журналістика протиставляється пропаганді, але в контексті війни медіа повинні адаптувати свої стратегії, використовуючи механізми ефективної контрпропаганди для протидії агресору. Як ключовий комунікаційний інструмент, масмедіа відіграють значну роль у формуванні естетичних уподобань аудиторії. Створення і публікація різножанрових матеріалів на культурну тематику є важливим інструментом не лише для формування навичок критичного аналізу культурних надбань, але й для ефективної популяризації культурних процесів, явищ, оскільки їх глибше розуміння та осмислення сприяють зростанню зацікавленості та поширенню інформації. Однак, існує проблема домінування розважального контенту над висвітленням «серйозного» мистецтва [4, с.60].

Країна-агресор використовує масштабне фінансування пропагандистської культури, особливо на території області, що тимчасово окупована, з метою легітимізації державної політики та використання інформаційного простору як інструменту гібридної війни. Стратегічні цілі цього процесу включають «дестабілізацію суспільства, провокування внутрішніх конфліктів, руйнування національної єдності, дискредитацію органів державної влади України та формування негативного міжнародного іміджу країни» [3,с.222]. Війна кардинально змінила культурний простір Запоріжжя, ставши каталізатором глибоких трансформацій, що позначились на медіаконтенті та його сприйнятті суспільством.

Мета цього дослідження: з’ясувати як провідні запорізькі медіа висвітлюють культурну проблематику під час війни.

Матеріали та методи. Для дослідницької роботи було обрано публікації «Суспільне. Запоріжжя» – філії Національної суспільної телерадіокомпанії України, до якої входять телеканал, радіоканал «Українське радіо Запоріжжя» та диджитал-платформи. Ця регіональна суспільна телерадіокомпанія мовить на території нашої області. Вибірка зроблена у період вересень 2024 р. – травень 2025 р., окремі матеріали датуються 2021 р. – п. пол. 2022 р. Для

досягнення мети були використані такі методи дослідження: спостереження й аналізу (під час перегляду публікацій), порівняльний (під час кількісного підрахунку матеріалів на зазначену тему). Описовий метод застосовувався при узагальнені результатів роботи та формулюванні висновків проведеного дослідження.

Результати та обговорення. Дослідження медіакультури, як це висвітлено у праці Т. А. Євченко, «демонструє її ключову роль у соціальній інтеграції особистості» [1,с.42]. За нашими спостереженнями, до широкомасштабного вторгнення рф в Україну медіаакценти у запорізьких медіа бути спрямовані на просування потенціалу регіону, інклюзивність у місті…, то в умовах війни медіакультура трансформується, адаптуючись до нових викликів. Вона зосереджується на підтримці суспільної стійкості, збереженні національної ідентичності та протидії деструктивним інформаційним впливам, що є фундаментальними для об'єднання запорізької громади та задоволення базових потреб тимчасово переміщених осіб, в інтеграції людей в соціальні групи у цей період дестабілізації, руйнування тощо.

Аналіз культурних новин Запоріжжя *до* та *під час* війни виявляє значні зміни в тематиці матеріалів та акцентах на окремих темах. Домінуючою тенденцією довоєнного періоду є фокус на репрезентації потенціалу регіону, зокрема туристичного. Яскравим підтвердженням зазначеного є висвітлення у медіа перемоги Національного заповідника «Хортиця» в галузевій туристичній премії Ukraine Tourism Awards 2021. У матеріалі Дениса Астаф'єва (Суспільне. Запоріжжя, 20 грудня 2021 р., https://surl.li/fprdet) йдеться про успіхи регіону в сфері туризму. Акценти направлені на результати щодо забезпечення інклюзивності та доступності «меки Запорізького краю», зокрема наголошується на спорудженому оригінальному підйомі на Пагорб Єдності, встановленні тактильної плитки та аудіогіда. Ці заходи спрямовані на створення комфортних умов для всіх відвідувачів, незалежно від їхніх фізичних можливостей.

З початком активної фази воєнних дій спостерігається яскраво виражене зміщення інформаційного фокуса в бік військової тематики. Прикладом є новинне повідомлення «До Національного заповідника "Хортиця" передали зброю I-XVII століть, яку незаконно намагалися вивезти за кордон» (Суспільне. Запоріжжя, 6 лютого 2025 р., URL: https://surl.li/zftjuu). У цьому матеріалі журналістки Елли Філоненко йдеться про передання нашому заповіднику значної кількості культурних цінностей, зокрема зброї та елементів старовинного одягу, вилучених митними органами під час спроби незаконного транскордонного переміщення. Цей факт актуалізує проблему збереження історико-культурної спадщини в умовах підвищених ризиків.

Упродовж 01-29 травня 2025 р. «Суспільне. Запоріжжя Культура» (https://suspilne.media/zaporizhzhia/tag/kultura/) опублікувало 9 різножанрових матеріалів (сюжети, репортажі, мультимедійні публікації тощо), які висвітлюють культурні події м. Запоріжжя чи участі запоріжців у різних заходах такого плану. Варто зазначити, що тематика журналістських робіт досить різноманітна і торкається багатьох напрямів культури. Серед них: «День пам'яті та перемоги над нацизмом: у Запоріжжі вшанували полеглих у Другій світовій війні» (1.05.2025, автор Анастасія Губіна), «День матері у Запоріжжі: почесні грамоти та подарунки» (08.05.2025, автор Дмитро Нагорний), «"Усвідомлена робота проти української культурної спадщини": Максим Остапенко про звільнення з "Києво-Печерської лаври"» (11.05.2025, автори Анастасія Губіна, Наталя Чикулова), «"Алея Незламних Міст": у Запоріжжі відкрилась виставка, присвячена прифронтовим обласним центрам» (13.05.2025, автори Дмитро Нагорний та Дар'я Пасічник), «Беквокалістка з Енергодару з гуртом Ziferblat представлятиме Україну на "Євробачення-2025"» (17.05.2025, автор Дмитро Нагорний), «У Запоріжжі вшанували пам'ять полеглих внаслідок радянських політичних репресій» (18.05.2025, автор Анастасія Губіна), «Запорізького історика Максима Остапенка звільнили з посади гендиректора заповідника "Києво-Печерська лавра"» (22.05.2025, оновлено, автор Анастасія Губіна), «Чотири старовинні будинки в Запоріжжі внесли до держреєстру нерухомих пам'яток» (24.05.2025, автор Анастасія Губіна), «У Запоріжжі відкрилась виставка фрагментів метеорита, який впав на території Запорізької області понад 80 років тому» (25.05.2025, автори Дмитро Нагорний та Світлана Гарбузова). Чимала частка матеріалів так

чи інакше тісно пов’язана із війною, так, наприклад у квітні «Суспільне. Запоріжжя» опублікувало «Окупована спадщина: у Запоріжжі відкрилася експозиція зі старовинними поштовими листівками захопленого Бердянська» (автор Анастасія Губіна) чи матеріал «"Перлина світової промислової архітектури": історія будівництва Дніпровської гідроелектростанції у Запоріжжі. Ексклюзивно», у якому журналісти Дмитро Нагорний та Анастасія Потапенко розповідають як «Проєкт століття став мішенню війни». Отже, попри війну, культурне життя у місті продовжується. Яскравим прикладом є проведення і висвітлення у медіа перебігу подій Міжнародного кінофестивалю короткометражних фільмів під назвою «ZIFF». Аналіз матеріалів до війни, наприклад від 18.09.2021 р. «У Запоріжжі триває фестиваль короткометражних фільмів ZIFF» (https://surl.lt/sunjnb) та під час воєнних дій (від 22.09.2024 р., https://surl.lu/zthszb) дозволяють нам стверджувати, що культурні традиції у м. Запоріжжя, попри все, зберігаються. Обидва матеріали присвячені одному культурному заходу – міжнародному кінофестивалю «ZIFF». Вони демонструють стабільність проведення цього масштабного і популярного серед містян і гостей нашого міста культурного заходу, незважаючи на географічну близькість до зони бойових дій. Це підтверджує стабільність у проведенні подібних заходів та висвітлення культурних подій в Запоріжжі в умовах воєнного стану.

Висновки. В умовах війни зростає важливість якісної журналістики та ефективних стратегій контрпропаганди як інструментів протидії інформаційній агресії з боку держави-агресора. Медіапростір та культурне життя Запоріжжя в умовах війни є складним та динамічним явищем, що характеризується одночасною адаптацією та протидією інформаційним загрозам, зусиллями зі збереження культурної спадщини та підтримкою культурної діяльності як важливого елементу суспільної стійкості, незламності та опору агресору.

Список використаної літератури

1. Євченко Т. А. До питання про трактування терміна «медіакультура» споживачами медійного продукту (на прикладі Запорізького регіону). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Сер. : Соціальні комунікації. 2019. № 14. С. 40–48.
2. Маркус А. О. Мас-медіа як фактор формування культурних пріоритетів суспільства. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. 46 с.
3. Мельник Л. М. Особливості російсько-української інформаційної війни. *Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика* : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. Біла Церква, 2023. С. 222–223.
4. Михайличенко А. Контрпропаганда в українських ЗМІ, реалії сьогодення. *Science and Education a New Dimension*. Humanities and Social Sciences. 2017. Vol. 21, Issue 130. С. 59–64.

Рис.Б.3 – «Участь у V Міжнародній науково-практичній конференції «GLOBAL

JD
DEPARTMENT OF JOURNALISM

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

ПОДЯКА

оголошується

БАЛЯ ВЕРОНІЦІ

студенту/-ці факультету журналістики
за участь у конкурсі відеороликів «Права людини в Україні» Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні до 75-річчя прийняття Декларації прав людини
(м. Запоріжжя, 29 листопада 2023 року)

Зичимо подальших успіхів у царині медіатворчості та медіаправа!
Цінності захисту прав людини, закладені у Вашу відеороботу, – це переможні сенси України!

Декан факультету — В.В. Костюк

Рис. Б.1 –Подяка за участь у конкурсі відеороликів «Права людини в Україні» Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні 29.11.2023

Рис. Б.2 – Участь у вебінарі «Український голос у глобальних медіа: війна, журналістика миру та боротьба за свободу»

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я Баля Вероніка Владиславівна, студентка 4 курсу, форми навчання денної, факультету журналістики, спеціальність «Журналістика», адреса електронної пошти baliaveronika15@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Культурна проблематика в запорізькому медіапросторі» відповідає вимогам академічної визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;
- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____Баля В.В.

Дата_____Підпис_____наукова керівниця Тернова А.І.

ABSTRACT

The Bachelor's paper is dedicated to the analysis of cultural issues in the Zaporizhzhia media landscape.

The object of the study is the reflection of cultural topics in the Zaporizhzhia media space. The subject of the research is the genres and methods of covering cultural issues in Zaporizhzhia journalism, as well as the role of journalistic materials in shaping public perception of cultural events and problems.

The research highlights the importance of cultural journalism in shaping public opinion and preserving national identity. It examines various journalistic approaches to covering cultural events, problems, and trends. The paper also analyzes the audience perception and engagement with cultural content in local media. The practical part of the work includes a creative project aimed at enhancing the visibility and accessibility of cultural information within the Zaporizhzhia region.

The scientific novelty of the presented research lies in the comprehensive investigation of how cultural issues are addressed and presented in the specific regional context of Zaporizhzhia's media, identifying effective strategies and challenges in this field.

Key-words: cultural issues, media space, Zaporizhzhia, journalism, cultural events, media content, communication strategies.